

# TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C. 50 fl.  
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.  
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei arhiepiscopale Sibiu, strada Măcelarilor 45  
Correspondențele sunt a se adresa la  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.  
Epistolele nefrancate și articolele nepublicate nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmonice.

## Votul universal.

Sibiu, 10 Maiu n.

Într'un număr mai recent al ziarului „Budapest”, organ oficios al partidului independist de sub conducerea lui Kossuth Ferencz, deputatul Hentaller publicase un prim-articol despre sufragiul universal. Ansă la scrierea articolului i-a dat faptul, că socialistii din Budapesta, serbând ziua primă a lunii Maiu, au înscenat o mică demonstrație la clubul partidului independist parlamentar, reclamând cu tărie introducerea votului universal la alegeri.

Lucrul își are următorul înțeles. Partidul independist a accentuat sus și tare cu ocaziunea alegerilor din urmă, că va lupta cu toată energia pentru sufragiul universal și votarea secretă la alegerile pentru dietă. Norocul a voit așa, ca din alegeri independiștii să scotă un număr de mandate care a trecut departe peste așteptările tuturor corifeilor lor, astfel, că în unire cu unele partide mai mici, astăzi formeză ei majoritatea parlamentară. Sunt deci stăpâni cu desăvârșire pe situația politică. Și cu toată acestea, în proiectul de adresă menit să fie comunicat Regelui ca program de muncă al opoziției unite, astăzi majoritate parlamentară, nu e trecut votul universal și votarea secretă, ci numai problema și forța elastică largire a dreptului electoral.

Socialiștii din Budapesta, când au demonstrat deci în fața clubului independist, au voit să spună așa: Nu sunteți corecți, și nu sunteți cinstiți, pentru că atunci când ați avut trebuință de voturile noastre, ni-ați promis votul universal și votarea secretă, iar acum când formați majoritatea parlamentară, și sunteți așa zicând de jumătate la putere, nu voți să ni-le dați! Asta nu-i frumos!

În contra acestei juste invinovări vine deci deputatul Hentaller să-și apere partidul, și să declare în articolul despre care vorbirăm, că partidul independist nu și-a călcat promisiunea,

e și astăzi pentru votul universal, chiar și din motivul, că sufragiul universal și-a ținut intrarea aproape în toate statele mari apusene, în Franța, Belgia, Prusia, chiar și în Austria, și numai Ungaria a rămas departe îndărăt, ba chiar mai mult, față cu eluțările de la 1848 a făcut cu privire la dreptul electoral mare regres.

Deputatul Hentaller ne spune apoi cum își închipuește el și partidul din care face parte, votul universal. Așa, că fie-care cetățean care plătește dare, care a făcut anii de miliție, care vorbește ungurește, să aibă dreptul de a se folosi de favorurile garantate în constituția țerii. Pe lângă datorințe egale, să aibă și drepturi egale toți, fără deosebire de rang, avere, ocupațiune!

Credem, că am înțeles bine pe dl Hentaller. Și dacă a vorbit în numele partidului său, am înțeles și intențiunile partidului kossuthist cu privire la dreptul de alegere. Voeste adică să-l acorde tuturor celor-ce plătesc dare, irelevant că ce sumă, apoi tuturor celor-ce au servit la miliție, și în armă tuturor celor-ce știu ungurește. Să distingem bine. Ce spune Hentaller nu e aceea de ce ne temeam noi, poporele nemagiare, anume, că numai cei-ce știu ungurește primește dreptul de alege. Pentru-că dacă așa înțelege lucrul Hentaller, cum noi îl înțelegem pe el, cunoșterea limbei ungurești e numai titlu de drept pentru cei-ce o vorbesc, dar nu e singurul titlu de drept, ci îndreptățirea de a fi alegător o poate câștiga cetățeanul și pe altă cale, pe baza dării ce o plătește, ori pe baza serviciului făcut la miliție.

De sine înțeles, că Magiarii și în cazul acesta rămân în mare favor față de poporele nemagiare din patrie, pentru că ei în mod necondiționat au drept de alegere, pe când cetățenii cari nu vorbesc limba ungurească, numai în cazul dacă plătesc dare, ori au făcut ani de serviciu la miliție, — dar' cel puțin nu sunt în defavor Nemagiarii în măsura în care ar fi, dacă dreptul elec-

toral s'ar acorda numai celor ce știu ungurește.

Dacă așa e intențiunea partidului kossuthist și așa vrea să reguleze dreptul electoral, apoi mai că ne-am pute împăca cu situația și noi, poporele nemagiare, pentru-că de-și Magiarii câștigă foarte mult, câștigăm și noi ceva. Dar' rămâne întăiu să vedem, dacă domnul Hentaller a vorbit în numele partidului, ori numai în numele său, și dacă și-a precizat bine ideile, așa cum le-am înțeles noi. La tot cazul e însă băttător la ochi, — și aici trebuie să ne punem pe partea socialistilor, — că dacă așa e intențiunea partidului kossuthist, azi cel mai numeros în dietă, cum spune dl Hentaller, de ce e trecută în proiectul de adresă numai largirea problematică a dreptului electoral și nu sufragiul universal?!

**Crisa.** Contele Tisza a fost primul Duminecă și Luni în audiență din partea Monarhului. A solicitat de nou numirea unui prim-ministru care să-l înlocuiască, dar' Maiestatea Sa nu l-a putut împlini dorința. În urmăre, toate vor rămâne deocamdată așa cum sunt și cum au fost.

**Adresa.** La desbateres asupra adresei a luat cuvântul în ședința de Luni deputatul naționalist român Dr. Ștefan C. Pop. A rostit o vorbire mai lungă în care a înșirat multe din gravaminele și dorințele poporului român. A fost des întrerupt. Vom aduce vorbirea în întregime.

## Proiectul de adresă al deputaților naționaliști.

Proiectul de adresă prezentat dietei ungare în ședința de Vineri din partea clubului parlamentar al deputaților naționaliști e, după zările magiare, de următorul cuprins:

**Maiestate cesaro și apostolică regescă!**  
Raporturile noastre încercate parlamentare au îndemnat pe Maiestatea Văstră, ca la 4 Ianuarie 1905 să dizolve dieta convocată pentru periodul 1901—1906 și prin publicarea de noue alegeri să facă încercare de

a oferi alegătorilor posibilitatea să-și manifeste părerea în privința chestiunilor importante de drept public și politice, de la ordinea zilei.

Convingerea noastră intimă este, că bôla gravă latentă a constituțiunei noastre numai așa se va pute remedea, dacă în spiritul ne-falsificat al legilor fundamentale de la 1848 și 1867/68, și în totă întinderea vieții constituționale, fără considerațiune la interese de clase și de rasă, și cu respectarea intereselor totalității națiunei și ale statului ungar format și susținut de această totalitate, se va câștiga valoare absolută și generală principiului fundamental, după care toți cetățenii Ungariei, fără considerațiune la naționalitate, sunt membri egal îndreptățiți ai națiunei ungare politice, unitare și indivisibile.

Cu sinceritatea ce datorim Maiestății Văstre trebuie anume să declarăm că pe cât timp din cele aproape 20 milioane de locuitori ai țerii numărul celor înzestrați cu dreptul electoral nu este de cât un milion, noi, dieta actuală, fără violarea modestiei abia am puté susține despre noi, că în adevăr reprezentăm pe toți cetățenii statului. Cătră acestea se mai adauge stabilirea adese-ori arbitrară și tendențioasă a censului de dare și în sfârșit starea aceea în adevăr nejustă, că aceeași țară să aibă două sisteme electorale: căci altul este sistemul electoral în Ungaria propriu z'ă și earăși altul în părțile ardelenale ale Ungariei. Așadar' noi împreună cu majoritatea covârșitoare a locuitorilor țerii, dorim dreptul electoral universal și arondarea dreptă, scutită de orice interese particulare, separatistice, a cercurilor electorale. O dorim aceasta cu atât mai vârtos, cu cât la ultimele alegeri națiunea a onorat cu încrederea sa tocmai partidele acelea, cari au făcut promisiuni obligătoare cu privire la introducerea sufragiului universal.

Împărtășirea necondiționată a tuturor membrilor națiunii politice în viața constituțională pe baza egalității de drept, nu se poate delătura. Dovada cea mai bună pentru aceasta este împrejurarea, că guvernele partidului care de la pactul din 1867 încôce a avut majoritatea în dietă, accentuând mereu liberalismul, în violarea libertăților publice nu s'au simțit jenate nici chiar prin legile sancționate. În articularea în lege a dreptului

## FOIȘORĂ

Vieța și activitatea sf. apostol Petru.

(După sf. scriptură).

(Urmare).

De Ioan Stanciu.

Simon pare că l vede... El vede cum eu o putere leonică, cu o armată puternică, nimicește dușmanii seculari, și cum împăratul lui Ierusalim cu această armată învingătoare intră în Ierusalim și suindu-se pe tronul baicocorit, domnește glorios și ridică vaza poporului mult hula. Domnirea Lui nu va avea sfârșit. Au nu profetește astfel Isaia? El d'or' destul de înmărit zice: „Poporul ce umblă în întunecare vede acum o lum nă mare, asupra celor-ce ședau în pământul umbrelor morții strălucito lumina... căci un Copil ni s'a născut, și ni s'a născut, un fiu ni s'a dat și domnia era pusă pe umerii Sei, și se va chema numele Lui: Minune, Sfătuitor, Dzeu puternic, Părinte etern, Domn al păcii. Creșterea domniei Lui și a păcii Sale nu va avea capăt pe tronul lui David și în împărăția sa... de acum până în veci (IX 2—7).

Astfel de profecții erau explicate fals de Simon și în general de tot poporul, nees-

cepționând nici pe certurări. Ei așteptau în Mesia un erou național, care să le câștige tot ce au pierdut: libertate, tron, glorie și domnie asupra tuturor popoarelor.

Ei înțeleg legea nu numai după literă ci așa după cum le dădea simțul lor național. De aceea priveau, că nu pricep cuvântul lui Ioan, ear' cei-ce l' ascultă o fac, fiind-că ved apropiat timpul în care se împlinesc dorințele naționale. Multimea nu se interesază de persoana Botezătorului, ci îl ascultă și se botéză. Ea aduce în legătură ideea despre Mesia cu cele ce spune Ioan și nu află contradicție, ba încă se întrebă: Poate-ți-vă că s'a apropiat împărăția cerurilor. Căci acesta este cel vestit de profetul Isaia ce zice: Glasul celui ce strigă în pustie: când: gătiți calea Domnului, dreptă cărările Lui” (Mt. III. 2).

Nu se știe cu siguranță, dar' după înțeles risirea evangelistilor se poate deduce, că Simon nu a fost de față la botezul Mântuitorului ci intră mulți necunoscuți aflăm nume pe Ioan evangelistul și pe Andreiu. Două zi după acest mare eveniment vedem pe acești doi învățând în societatea înaintea mergătorului (Io I. 35), care le povestește o multă intențiune și însuflețire cele întâmplate „Am văzut spiritul ca un porumb pogan

du-se din ceru și a rămas preste Dinsul... și am mărturisit că acesta este Fiul lui Dzeu (Io I.)... Deodată numai apare Iisus, pe care văzându-l Ioan Botezătorul esclamă: „Iacă Mielul lui Dzeu”. Înălțarea și chipul său cel blând și plin de farmec divin cucereste inimile celor doi învățacei ai lui Ioan. El l' însoțese până acasă și vorbesc cu el până în a zecea oră, posibil despre împărăția lui Dzeu. Influențat de cuvintele înțelepte ale Lui, Andreiu alărgă la Simon și aflându-l îi zice entusiasm: „Am aflat pe Mesia, adică pe Christos” (Io. I. 42)... Ce salut măreț! Ce expresie fidelă a simțimentelor celor doi frați! Aceste cuvinte ne spun tot: ei așteptau pe Mesia cu ardore și când e aflat de Andreiu, ce veste mai îmbucurătoare ar fi putut duce iubitelui său frate? „Am aflat pe Mesia”. Bucură-te Simone, că cel mult așteptat, despre care atâtea am vorbit plinând cu corabii pe valurile liniștite ale Galileei, este întră noi, L am văzut și am vorbit cu El. El este blând, înțelept; cuvintele Lui sunt pline de farmec și lămuritoare. Vino și-L vezi!...

Sufletul lui Simon era plin de speranță. Zoră se vorbește despre multe lucruri.

Cel Treilea îl aștepta înmărit asupra Mior Cheștil, însă aflându-se înaintea lui

Iisus, el tace, se simte prea mic lângă spiritul divin al Mântuitorului și nu grăește nimic. Simone! au n'ai nici un cuvânt cătră Mesia? Ce cugeti în interiorul tău? Uită El și le cunoste și știe toate, vezi, El de-și nu te-a mai văzut, știe cine ești, și cu glas hotărât îți zice: „Tu ești Simon, fiul lui Iona”. El îți vede și cugetele tale și știe, că tu în interiorul tău îl recunoști de Mesia și te ție vrednic de ați schimba numele: „Tu te vei chema Chefa, adică Petru” (Io. I. 42).

Era obiceiul la poporele vechi, ca persoanei care ocupa vre-un oficiu însemnat, sau săvârșia vre-o faptă măreță, să i se dea un nume nou, caracteristic. Astfel aflăm dintr'alea la Romani, că câte o persoană mai însemnată avea de multe-ori trei sau patru numiri. Mântuitorul încă se folosește de acest obicei când dă lui Simon numele de Petru, semnificând prin aceasta, că el intră în o nouă fază de viață, în care credința sa în Mesia se va întări ca piatra și inculul cu inculul desbărindu-se de prejudițiile neamului său, va vedé tot mai clar adevărata împărăție a lui Dzeu. Din acest moment Simon e numit de evangelist Simon Petru, precum și el se numia (II Petru I. 1).

(Va urma).

de reuniune și de întrunire s'a neglijat din adins și practicarea acestor drepturi cardinale, în cât privește pe o mare parte a cetățenilor, a fost făcută atârnatore de arbitriul guvernelor, prin ceea-ce aceste drepturi au devenit iluzorice.

Libertatea presei și a cuvântului, aceste garanții constituționale ale adevăratului constituționalism, pentru majoritatea covârșitoare a populației au fost scoase din valoare. Pătrunși de o profundă amărăciune suntem nevoiți a desvêli faptul, că din legile sancționate de Maiestatea Văstră, acelea nu se execută, cari par' a fi în contradicție cu interesele rău priecute ale rasei, ce se identifică cu statul. Procederea această cu legile învâlvă germenii unor mari primejdii, căci egudue încrederea cetățenilor față cu ordinea în stat și cu sfințenia legilor.

Astfel este cu deosebire un isvor de gravamine universale faptul, că articolul XLIV de lege din 1868, referitor la egala îndreptățire a naționalităților, votat pe temelul promisiunilor solemne ale națiunii, nu numai că nu s'a executat și nu se execută sincer și în spiritul intențiunilor legistatorilor de atunci, ci din contră, în opoziție diametrală cu egala îndreptățire a naționalităților, majoritatea populației din țară este sistematic împedecată în cultivarea și dezvoltarea naționalității sale.

Identificându-se interesele statului cu interesele partidului și clasei dominante, interesele statului sunt prezentate așa, ca și cum aceste interese ar cere, ca puterea executivă să pună pedeci în calea cultivării și dezvoltării culturale a poporului, așa că mai ales prin ordinațiunile și proiectele de lege mai nouă, instrucția primară în limba maternă se se face aproape imposibilă. Legea, prin dispoziția sa, ca statul să întrețină pentru cetățenii de ori-ce naționalitate școle în cari să se poată instrui în limba maternă, impune direct guvernului întreținerea astorfel de școle. Guvernul nu numai că și neglijă această datorie, dar' împedecă pe cetățenii nemagiari și în aceea, ca prin sacrificii deosebite în bani să se poată îngriji de școlile în cari se se poată instrui în limba maternă.

Tot așa — în opoziție cu spiritul și dispozițiunile pozitive ale art. de lege XLIV 1868 — în urma absoțutului deosebită a limbii materne a cetățenilor, nu numai se îngreunează administrația, ci suferă și justiția, întru cât prin aplicarea instituției tălmăciului, devine iluzoriu principiul contactului imediat și al verbalității.

Mijlocul cel mai însemnat al siguranței statului este armata. Având în vedere importanța acesteia, e de dorit, ca armata scutită de ori-ce frecări cu caracter politic, să servescă scopul apărării comune a ambelor state. Toți locuitorii țării doresc introducerea serviciului militar de doi ani. Pe lângă o instrucție militară mai eficace, al treilea an de serviciu ușor se poate elimina. Condiția prealabilă a acestei instrucțiuni militare cu succes este, ca instrucția militară a feciorilor să se facă în limba maternă a lor, și tocmai pentru această în cadrul regimentelor să se pună greutate mult mai mare de cât până acum pe limba maternă a feciorilor.

Una din pedecile rezolvării crizei politice actuale este cestiunea economică. La aranjarea acestei cestiuni este a se da o deosebită atențiune faptului, că cea mai mare parte a populației patriei noastre se ocupă cu agricultura. La aranjarea cestiunii vamale și în general la aranjarea cestiunii economice, nu pot fi normative considerațiunile de drept public; în cestiunile acestea trebuie să decidă singur și exclusiv interesele economice și tocmai din punctul de vedere al acestor interese e de dorit, ca separația eventuală de Austria să se facă numai după crearea condițiunilor prealabile și după pregătirile necesare, ca nu cumva să fie primejduite interesele agrare ale țării noastre și ale populației ei.

Este o datorință a noastră, isvorită din fidelitatea de supuși, a declara, că dieta actuală va considera de problemă principală a sa crearea unei reforme parlamentare, care stând pe baza sufragiului universal, prin o arondare proporțională a cercurilor electorale și pe lângă garantarea institutivă mai gradată a libertății și curățeniei alegerilor, să facă reprezentanța populară depositarul adevăratei voințe naționale, deore-ce remediarea radicală a bôlei ce råde la constituție și parla-

mentarism și o liniștitoare rezolvare a cestiunilor de drept public și economice, nu se poate aștepta, de cât de la o reprezentanță populară, care primind însărcinare de la totalitatea națiunii, va face posibilă reprezentarea fie-cărui interes îndreptățit.

Cari dealtminteale suntem cu supunere omagială, deputații întruniți în dietă ai Ungariei, Croației și Slavoniei:

Dr. Teodor Mihalyi, Ioan Russu Șirianu, Aurel Novacu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Ioan Suciu, Dr. Stefan C. Pop, Vasile Damian, Liubomir Pavlovici, Milan Hodzsa.

## Sinodul archidieceșan.

### Ședința a doua.

(9 Maiu st. n.)

Se începe la orele 10 a. m. *President:* Esc. Sa înaltpreasfințitul arhiepiscop și metropolit. *Notariu:* Dr. Miron Cristea.

După deschiderea ședinței și autenticarea procesului verbal al ședinței prime (dresat de notariul M. Voilean), — se prezintă câteva cereri pentru concediu, parte pe întrégă durata sesiunii, parte pe anumite zile, cari toate se încuviințază din partea sinodului; apoi câteva petițiuni adresate sinodului, cari se transpun comisiunilor.

Deputatul V. Onișiu face propunere ca consistoriul să designeze dintr-o asessorii pe viță unul care să aibă în referadă toate afacerile bisericesti, școlare și epitropești ale bisericelor sf. Nicolae și sf. Adormiri din Brașov și ale școlilor centrale susținute de acestea, pentru-ca astfel evidența asupra tuturor acelor afaceri să fie mai concentrată și în cas de divergențe consistoriul să poată face în deplină cunoștință de cauză demersurile pentru delăturarea divergențelor.

Se transpun comisiunii organizătoare. După acestea intrându-se în ordinea de zi:

*Comisiunea organizătoare* prin referentul I. de Prea (president esc. Pușcariu) referă asupra raportului general plenar, propunând luarea spre știre atât în general, cât și în special, cu adausul la punctul de președerea tragiță a protopresbiterului S. Japua, ca sinodul să și exprime condolețele prin sculare.

Se primește.

*Comisiunea bisericească* prin referentul Dr. Gavril Buzura (president protopresbiterul Sargiu Medean) referă asupra raportului general al senatului bisericesc și propune luarea la cunoștință.

Se primește.

*Comisiunea școlară* prin referentul Dr. Pavel Opriș (president protopresbiterul Vasile Domșa) referă asupra raportului general al senatului școlar.

Conform propunerii comisiunii: cele raportate despre numărul ședințelor ținute, despre gimnasiul, școala reală și cea comercială din Brașov, gimnasiul din Brad, secțiunea pedagogică a seminarului archidieceșan, catechizarea elevilor de la școlile străine, esamenale de calificare a candidaților de învățători și visitarea școlilor se iau simpla la cunoștință; ear' pasagiul în care se raportază despre demersurile făcute în scopul apărării școlilor față cu proiectul lui Berzeviciy se ia la cunoștință cu adausul, că sinodul se identifică întru toate cu ținuta deosebită a Esc. Sale dlui arhiepiscop în ancheta școlară convocată de ministru și i exprimă mulțumită. Asemenea se identifică cu memorandumul episcopatului bisericeii noastre prezentat ministrului și decide, ca atât vorbirea Esc. Sale ținută în anchetă, cât și memorandumul să se tipărească și acludă la protocolul sinodului.

Partea privitoare la școlile populare se ia la cunoștință cu adausul, ca consistoriul să stăruie pentru a se zidi școle nouă corespunzătoare în comunele în cari până acum nu sunt, să stăruie pentru-ca la fie-care școală să fie și grădina școlară, care să se și cultive din partea învățătorului, cum și bibliotecă școlară, stăruind prin organele parohiale, ca aceste biblioteci să și fie cetite din partea tinerimii.

Asupra punctelor VI.—IX. din raport (ajutore, stipendii, conferențele învățătorilor, „Foia pedagogică”), comisiunea va prezenta altă ședință.

*Comisiunea financiară* prin referentul Dr. Nicolae Vecerde (president protopresbiterul)

terul Dimitrie Moldovan) referă asupra raportului general al senatului epitropesc și propune luarea la cunoștință.

Se primește.

*Comisiunea organizătoare* prin referentul Dr. Eusebiu Roșca referă asupra raportului consistorial plenar în cauza noului regulament seminarial și propune luarea la cunoștință (se se lase în vigoare regulamentul vechi până la proiectata organizare de nou a secțiunii teologice).

Se primește.

Același referă asupra raportului consistorial plenar în cauza înmulțirii numărului profesorilor seminariali și propune:

Aplicarea lui Dr. V. Cioban ca profesor extraordinar se ia la cunoștință; sistemarea unui nou post de profesor însă nu se încuviințază, spre a nu prejudica organizării învățământului teologic în mod unitar în toate seminarile din metropolie, carea tocmai e în curgere din partea congresului; să autorisăză însă consistoriul, ca până la organizarea definitivă să institue conform trebuinței puteri didactice auxiliare.

Se primește.

Tot *comisiunea organizătoare*, prin referentul P. Cosma referă asupra raportului consistorial în cauza unui fond de pensonare respective ajutorare a lucrătorilor din tipografia archidieceșană și propune încuviințarea celor-că consistoriul, respective comis. administrativă a tipografiei archidieceșane voeste să întreprindă în această direcțiune.

Se primește.

*Comisiunea școlară*, prin referentul I. de Prea referă asupra raportului consistorial în cauza discursului rostit la încheierea anului școlar 1902-3 la gimnasiul din Brașov difuzat din partea guvernului, și propune a se lua la cunoștință demersurile făcute de Esc. Sa pentru apărarea cauzei.

Se primește.

*Comisiunea bisericească*, prin referentul Dr. Dumitru Stefan referă asupra raportului în cauza înmulțirii revistei teologice „Asupra celui în care se discută un nou regulament pentru examinare de calificare a candidaților de preot, și propune a se lua la cunoștință raportul și să se și tipărească, ci pentru cel care va fi și să se scrie tractate teologice în limba română, care în casuri obținute să se adăunească la suplimente. Ear' regulamentul pentru esamenale de calificare să rămână în vigoare cel vechi până la organizarea nouă a învățământului în secțiunea teologică.

Se primește.

*Comisiunea financiară*, prin referentul Dr. N. Vecerde referă asupra raportului consistorial:

a) în cauza fondului de pensuni preoțesti, b) în cauza lucrărilor de pictură, sculptură etc. la catedrală, și c) în cauza vinderii unei părți din grădina „Flora” și a valorării părții rămase bisericeii:

Ad a) spre știre cu aprobare; ad b) spre știre cu aprobare, având raportul a se tipări și acludă la protocol; ad c) vinderea spre știre și aprobare, ear' în privința valorării teritoriului rămas în proprietatea bisericeii (prin zidire de case și vile) consistoriul să facă preparativele de lipsă pentru începerea lucrărilor de zidire (plan prin concurs public și contract cu arhitectul) și să raporteze sinodului proxim.

Ședința se încheie la ora 12 și 20 minute, anunțându-se proxima pe Mercuri la ora 10 a. m.

## Revistă esternă

Eveniment mare în Arabia. Înainte de un an și jumătate se începuse în Arabia revoluție contra dominațiunii turcești, o manifestațiune mai resolută contra acestei dominațiuni, fiind-că liniște nu a fost nici-odată în Arabia în cursul celor nouăzeci și patru ani, de când și-o cuceriseră Turcii. Un an și jumătate ostirile sultanului au avut de furcă cu populația autohtonă arabă, ear' la începutul lunii curente au fost total bătute de insurgenți, după-ce douăzeci și nouă batalioane turcești au trecut pe partea insurgenților. O telegramă dto 6 Maiu spune că Mohamed Jahija, conducătorul insurgenților, a dat deja o proclamație de cuprinsul, că sul-

tanul a încetat de a mai fi stăran peste Arabia și că de aci înainte el, Jahije, e călăul musulmanilor.

Convenție militară între Sârbia și Muntenegru. Pe la sfârșitul lunii trecute generalul Sava Gruici fusese trimis de regele Petru cu misiune confidențială la principele Nichita în Cetinje, asupra cărei misiuni se făceau multe combinațiuni. Acum, un raport din Belgrad spune, că între altele Sava a încheiat cu principele Muntenegrului, în numele guvernului Sârbiei, o convențiune militară, în înțelesul căreia Sârbia se obligă, ca îndată ce va ajunge să și resolve cestiunea creditului și înarmarea nouă a armatei sale, va ceda Muntenegrului zece baterii de tunuri și treizeci mii de puști nouă. Ear' în cazul unui războiu balcanic comanda supremă asupra ostirilor aliate sârbo-muntenegrene o va avea principele Nichita.

Raportul mai spune, că despre această convenție s'a făcut Rusiei raport oficial.

## De la conferențele învățătoresii.

### Cercul Hațeg.

— 6 Maiu a.

Conferența învățătorescă din cercul VI Hațeg, la care aparțin învățătorii din protopresbiteratele Hațeg și Hunedóra, s'a ținut anul acesta, conform convocătorului publicat la timpul său în „Tel. Rom.” în zilele din 21 și 22 April v. în școala noastră din Hunedóra.

Înainte de a Vă raporta despre decursul acestei conferențe, permiteți-mi dle redactor, să vă amintesc, că protopresbiteratul nostru Hunedóra s'a înființat prin autoritatea noastră bisericească abia înainte cu 4—5 ani, înstituindu-se de protopresbiter doul A. Păcurariu, fost mai înainte protopresbiter al tractului Ilia.

La venirea dsale în Hunedóra, a găsit de fapt un edificiu școlar, dar' dat în chirie, ear' copiii de școală ai nostri înmatriculați la școala de stat.

La începutul anului școlar 1903-4 învățătorii nostri din Hunedóra, cu mare înădușire deosebită redeschiderea școlii conștientizată și se institue de învățător aba de teologie Andreiu Ludu. Băzilearea pământului în Hunedóra a fost grea — cu atât mai bogat însă ardu.

În vara trecută se prezentă înaintea Escolenței Sale în numele hunedorenilor doli Dr. Dubleş și N. Macrea și cer o a doua putere didactică. Se denumește dna Maria D. Mosora. Ear' astăzi avem în Hunedóra o școală care poate servi de model, cercetată de peste 100 elevi.

Premise acestea, Vă comunică că ședința primei i-a premers oficiarea sfintei liturgii și chemarea duhului sfânt în frumoasa noastră biserică prin pâr. protopop Păcurariu asistat de preotul G. Rain din Nădăștia; răspunsurile liturgice au fost date de corul de elevi bine instruit al dlui Ludu; ear' cherovicul și irmosul au fost cântate lin și frumos în duet de dna învățat. Maria D. Mosora și d-nul Ludu.

După sfârșirea serviciului divin în care au luat parte pe lângă comisar și învățători, protopopul Hațegului T. V. Gheaja, mai mulți preoți din jur, oșpeți din Hunedóra, între cari am remarcat pe doul primar G. Danila etc. comisariul consistorial Dr. G. Proca des lido ședința prin următoarea vorbire:

Dlor și fraților!

Suntem încă sub impresiunea mare praznic al Învierii Domnului, și sub această impresiune cu ajutorul Celui-ce „cu morțea pe mörte călând din morți a învia”, de-rese să începim și lucrările noastre.

„A înviat Domnul, poporului bucură-reați-vă”.

Acosta este întimpinarea ce ne-o face în aceste zile de mare bucurie sfânta noastră biserică.

Simțim cu toții această bucurie, ea inspiră de denea să înfruntăm și slăbim amărăciunea în care ne-au străpus greutatea și păcatele vremurilor în cari trăim.

Veacuri multe au trecut de când îngurul a vestit maierilor mircnoșite faptul învierii, de când s'a arătat Domnul după înviere învățăcelilor săi, de când Toma a pus degetul în ranele cuilor și de când omenimea se salută cu mărturisirea și mărtorie Învierii Domnului.

Și cu toate acestea lupta luminii contra întunericului, lupta virtuții contra viciului s'a continuat și după învierea Domnului și se continuă și astăzi.

Secolul trecut, până când biserica Domnului își făcuse loc în lume, și până a fost în stare a se emancipa și a se organiza după cuvântul Lui, și pentru-ca Domnul și legea Lui să poată stăpâni asupra omului.

A făcut multe bunătăți în lume doctrina Mântuitorului Christos! Și cu toate greutățile pe care le-a pus în cale, omenirea a înaintat mult prin creștinism. Au înaintat popoare mari, au înaintat și popoare mici, cari s'au așezat în calea lor spre perfecțiune stăpânirii legii și voinei Domnului.

Au înaintat și noi biserica și poporul român, după-ace ne-am putut emancipa de sclăvie, și ne-am deschis calea pentru o trai-nică înaintare prin biserică și legea Domnului.

Mântuitorul Christos a încredințat conducerea poporilor, precum și a indivizilor bisericii sale; ear' biserica în rezolvirea greilei probleme a creșterii viitoarelor generații în spirit creștinesc, în spirit eminamente bisericesc și național și a luat de ajutor pe Dumnezeu naturală: școala confesională.

Fiul omului a răsturnat pentru neamul omenesc și apoi părăsind mormântul îngust, abia încunajat de aureola cerescă în brațele Tatălui său nemărginit.

A părăsit lumea. Dar' ideile lui au reînviat și omenirea s'a mântuit. Poporele începuse a se desprinde de separatismul lor seltatic, și apropiindu-se unul de altu' se grupau în jurul unui Tată comun, înaintea căruii toți suntem egali; chiar acesta este meritul cel mare și incontestabil al creștinismului, că a aprins în sinul poporilor egoiste și separate ale vechimii sentimentele umanității nobil; căci înaintea Mântuitorului nu era nici Evreu, nici Elin". Și astfel a stabilit Mântuitorul un principiu vecinic în metodică școala poporală: *principiul marelui umanității*. Școala, după preceptele Mântuitorului este un sanctuar deschis pentru toți, bogat, bărbat și femeie, alăpân și slugă. Măsa Mântuitorului este bogată și întinsă. Tuturora le este permis a grăbi să-și adapteze sufletul înscut la lumina luminii.

Din acestea ni-s'ar părea, că școala creștinismului n'ar considera de ajuns sentimentele și interesele particulare ale poporilor. Aceasta însă numai acela ar putea-o crede, care n'a penetrat pe deplin tainele științei și artei didactice; pentru-că școala este o floare așezată pe o temelie solidă, care rădăcină direct din sufletul poporului, fiind el pământul, care alimentează rădăcinile ei; ear' adevărata școală nu poate și nu e permis să devină națională, până când n'au fost normele pedagogiei, statornite prin experiența seculare și sigilate de către apostolii umanității.

Întreaga știință pedagogică tinde la ceea ce este rațional; ear' învățământul rațional trebuie să porceadă dela ușor la greu, dela aproape la departe, ca să poată fi intuitiv; dar' oare ce este mai aproape de sufletul pruncului decât sinul mamei, de al cercului familial, decât biserica, națiunea și patria în care își trăiește visurile senine a le copilăriei?

De acest principiu fundamental trebuie să ținem cont totdeauna d-lor, toți câți stăm în serviciul școlii și al învățământului, pentru-că numai astfel vom putea satisface greile probleme a școlii poporale.

Școala poporală modernă îmbină într-o frumoasă armonie elementul religios cu cel național. Ea însă numai așa va putea deveni factor principal al educației, dacă înălțându-se polmatia se va transforma într'un adevărat institut de educațiune.

Așadar' nu mulțimea cunoștințelor, ci dezvoltarea judecării, dezvoltarea sentimentelor și cultivarea moralității trebuie să fie scopul școlii.

Școala însă, după-cum ne spune un renumit pedagog e învățătorul însuși. Dela noi depinde deci, ca școala pe care o conducem să devină un adevărat foclar de cultură, să devină fiică adevărată și nu mășteră a bisericii noastre.

În mâna noastră d-lor învățători e depusă soarta viitoare a poporului nostru și de modul cum vom ști pune în practică sublimele principii ale Mântuitorului împreunate cu rezultatele pedagogiei moderne — va de-

pinde succesul care îl vom pute realiza prin școală.

Nu mă îndoiesc d-lor, că conștii sunteți de greaua răspundere ce ati luat asupra d-văstră; cu toate acestea îmi permit la deschiderea conferinței noastre învățătoresci să vă îndemn, ca în toate acțiunile d-văstră în și afară de școală să aveți pururea în vedere idealul mare, de care trebuie să fim conduși toți: *înaintarea și fericirea poporului nostru*; rugându-vă în fine a nu uita nici-o dată de cuvintele Mântuitorului adresate în momentul înălțării sale la ceriu către învățăceii sei: „*de Ierusalim să nu vă depărtați*“ declar conferința din cerc VI. constatătoare din învățătorii prot. Hațeg și Hunedóra de deschisă!

La finea vorbirii ascultată cu viu interes din partea celor prezenți, luând cuvântul protopopul Hunedórei salută conferința, exprimându-și bucuria pentru ținerea conferinței în acest loc „*de la margini*“, și dorește ca rǒdele sale binefăcătoare să se reverse asupra școlilor noastre din aceste părți.

Propunerea protopopului Hațegului de a se espeda o telegramă de aderență și omagială supunere șefului suprem al școlilor noastre Eec. Sale I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit Ioan Metianu a fost primită cu mare însuflețire.

După constituirea biroului, și constatarea învățătorilor prezenți, ședința s'a încheie la orele 12, anunțându-se ținerea ședinței a doua în școală.

Ședința a doua s'a deschide la orele 2 prin comisar, fiind prezenți pe lângă învățători, părinții protopresbiteri A. Păcurariu și T. V. Gheaja, preoții P. Popoviciu și G. Rain, subinspectorul reg. din Deva Bankö și mai mulți onorațorii din loc.

La ordinea zilei urmăzătoare tractarea temei date din partea Ven. Consistoriului: „*Influența dezastră a alcoolului asupra organismului omenesc în general*; în special cari sunt căile și mijlocele prin cari cu efect s'ar putea lucra începând din școala elementară întru preîntâmpinarea viciului beției“ din partea dlui Andreiu Ludu învățător în Hunedóra.

A fost o plăcere a asculta modul interesant, cum a tractat această temă din toate punctele de vedere. A arătat mai întâiu influența dezastră a alcoolului asupra organismului omenesc în general, tractând apoi miseria fizică, intelectuală, morală-religioasă, familială, națională, patriotică, socială și materială produsă prin alcool; a dezvoltat apoi partea a doua a temei aflarea căilor și mijlocelor de preîntâmpinare a viciului beției începând din școala elementară.

Disertantele s'a achitat cu onoare de însărcinarea primită, și conferința decide a se publica această lucrare în fîia oficială a arhidiecesei „*Tel. Român*“.

La ordinea zilei a urmat prelegerea practică din limba magiară ținută cu elevii clasei III din partea domnei învățătoare Maria D. Mosora despre grădina de legumi. Tractarea metodică, întrebările și răspunsurile clare a mulțimit pe toți, ear' dnul subinspector reg. Bankö s'a văzut îndemnat a-și exprima deplina sa mulțumită pentru tractarea succedă a acestei prelegeri practice.

Învățătoarea Iudita Pop din Petrila-Brad a ținut apoi o prelegere din aritmetică cu elevii clasei I tractând nrul 9. Și această prelegere ca și cea anterioară după dimiterea elevilor s'a admis la discuțiune între învățători, luând parte la discuțiune aproape toți învățătorii prezenți — și declarându-se ambele prelegeri de succese.

După ridicarea ședinței membrii conferinței conduși de dnii Osvadă și Macrea au cercetat istoricul castel al lui Ioan Corvin Huniade, care de-și renovat, totuși servește ca un martor clasic al vremurilor de glorie apuse, și grandioasă fabrică a turnătoriei de fer.

Ședința a III-a s'a ținut în 22 April la 8 ore dimineața punându-se la ordinea zilei ținerea prelegerii practice din limba română „*Propozițiunea contrasă*“ cu elevii clasei IV de învățătorul Andreiu Ludu; ear' învățătorul N. Părăianu din Ocoluș-mare a ținut o prelegere practică din istoria naturală despre argint. După dimiterea elevilor s'au supus discuțiunii ambele prelegeri, declarându-se de succese. A urmat apoi disertația învățătorului Andreiu Ludu despre însemnătatea și necesitatea școlii pentru poporul român, ca individualitate etnică, ascultată de mem-

brii conferinței cu viu interes și fiind la fine dis-tantul aplaudat.

Cu acestea programa fiind eschauriată, comisiarii consistorial în cuvinte calde și-a luat rămas bun de la învățători cu urări de bine pentru școala română; și mulțamește în numele învățătorilor dl Ludu pentru activitatea desfășurată.

Nu pot încheia, dle Redactor, fără a Vă aminti despre ospitalitatea cu care învățătoarea noastră a fost primită în Hunedóra. Toți învățătorii au fost încuștirați pe la credincioșii noștri, și tractați cu cunoscuta ospitalitate românească; ear' în seara de 21 April v. ținutul nostru avocat Dr. Dubleș — un om mai mult al faptei de cât al vorbeii, — a dat în onorea învățătoarei o cină în sala cea mare a restaurantului Keller la care a participat o parte însemnată a inteligenței din Hunedóra în frunte cu dl protopop Păcurariu, dl primariu Dănilă, dnii Dr. Drăghici, Osvadă, Macrea, Rimbaș etc. și o cunună frumoasă de domne și dăore.

Să înțelege, că dela o astfel de întrunire n'au putut lipsi nici toastele, ridicându-se primul toast pentru Eec. Sa Metropolitul Meșianu, apoi pentru comisarul consistorial Dr. Proca, pentru protopopul și primarul local, pentru preoțimea și învățătoarea tractuală, pentru inteligența din Hunedóra etc.

A fost interesant și instructiv schimbul de idei din această seară, și bucuria învățătorilor noștri se putea ceti de pe fețele lor, văzându-se încunjuși cu atâtă dragoste din partea inteligenței hunedorene.

Precum la începutul acestui raport, v'am amintit despre modul redeschiderii școlii, v'as mai putea aminti aici încă alte lucruri bune săvârșite în timpul ultim în Hunedóra. Amintesc numai înființarea a 3 coruri (de băieți, bărbătești și mixti) al căror zelos president este directorul „*Agricole*“ V. Osvada, ear' dirigent A. Ludu.

În presara sfântului George dat mi-a fost să ascult câteva piese executate de corul mixt din Hunedóra, pe carele fără teamă îl pot pune în rând cu cele mai bune coruri de ari dispunem.

Iată dle redactor ce se poate face unde omșii s'înțeleg, unde avem o generațiune de bărbăți tineri ca Dr. Dubleș, Osvadă, Macrea etc.

Coresp.

## † Leontin Pușcariu.

Precum ni-se comunică, parochul din Schodol în Bran Leontin Pușcariu, după un morb scurt de sprindere de plumăni a trecut la cele eterne Marți dimineața, în 26 April st. v. în etate de 67 ani. Răposatul a fost unul dintre cei mai bine calificați și zeloși preoți din protopresbiteratul Branului. După absolvirea cursurilor pedagogice și teologice la institutul seminarial din Sibiu la anul 1860 a ocupat până în anul 1862 postul de învățător la școala centrală din Bran, care tocmai atunci se înființase. În acest an fiind sfârșit de preot, a ocupat mai întâiu postul de capelan lângă bătrânul său tată; apoi după mǒrtea acestuia, la anul 1871 ca paroch. În timpul păstoririi sale de 43 ani a dezvoltat o activitate laudabilă pe terenul bisericesc, nu numai în parochia sa, dar' pentru întreg Branul și protopopiat, ca president al eforiei bisericilor din Bran și al școlii centrale în timp îndelungat și ca administrator protopresbiterat în timpul vacanței protopopiatului.

În recunoștința meritelor sale a fost distins cu brău roșu din partea autorității bisericesti încă înainte de 20 de ani. Fiind în parochia sa mare lipsă de edificiu școlar prin stăruințele sale și îmbărbătarea parochienilor sei la jertfe cum și prin ajutorul primit din fundațiunea Marelui Metropolit Șaguna i-a ajutat Dumnezeu să pună sub operă în tǒmna trecută un edificiu școlar dintre cele mai frumoase, care acum așteaptă terminarea lui și ajustarea celor ce mai lipsește.

Pe răposatul îl plâng soția sa acum preotăvă văduvă, fiul și ficele, cum și frații și nepoții. În mormântarea s'a face Joi în 28 April st. v.

Fie-i țărina ușoară!

## NOUTĂȚI

**Indreptare.** În vorbirea înaltpreasfințitului Domn Archiepiscop și Metropolit al nostru Ioan cu care a deschis sinodul arhidiececan din anul acesta, publicată în numărul trecut al zăriului nostru, s'a străcurat o greșelă. Anume, în alinea 4 de pe colona primă a paginii prime, șirele 12 și 13 socotite de jos în sus, s'au tipărit cuvintele „cum și lăpădarea inteligenței de popor“, ceea-ce nu e exact, pentru că Eec. Sa a zis „cum și separarea inteligenței de popor“. Facem îndreptarea cuvenită.

**Alegere de deputați.** Luni s'a făcut alegerea de deputat dietal în cercul Arpașului. A fost reales Dr. Nicolae Șerban, cu 63 voturi majoritate, față de candidatul naționalist Dr. Octavian Vasu.

**Nou preot militar.** Zilele acestea a sosit de la locurile competente decretul prin care presbiterul Dr. Virgil Cioban, acum profesor seminariar provisor, e numit preot militar la locul ajuns în vacanță prin mǒrtea fostului preot militar Ioan Broja.

**Hymen.** Elena Prevaritura și Remus Perian, candidat de preot, fidanțați.

**Cam greu de crezut!** Regina Angliei în călătorie spre Ierusalim s'a oprit zilele trecute în Athena spre a cerceta curtea regală. În legătură cu vizita s'a răspândit în Athena fama — cine știe cum! — că prințul George, al doilea fiu al regelui Greciei și guvernator în Creta, se va fidanța în curând cu o fiică a regelui Angliei și că vizita reginei Alexandra ar fi vizită de votire. Ear' cercurile mai optimiste, luând ca sigură căsătoria, se bucură deja de pe acum, că puternicul socru al prințului va lua apoi sub protecția sa nu numai pe ginerile, ci și pe poporul grec al insulei și va netezi calea înaintării.

**În loc de anunțuri.** Logodiții Dumitru Axente, culeg. tipogr., și Ana Banea, în locul biletelor de logodnă dăruiesc fondului de 20 fileri al „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, suma de 2 cor.

**Profitul sericiculturii.** Statistica publicată zilele acestea din partea inspectoratului regnicolar de sericicultură (prăsierea vermicilor de mătăsă) pe anul 1904 arată că în acel an s'au ocupat cu prăsierea de vermi de mătăsă din 2823 comune (în 1903 cu 61 mai mult) 117.712 familii, (în 1903 cu 10.000 mai puține), producând 1.633.452 ch'grm. de cocooni de mătăsă, pe cari i-au valorisit cu 2.859.945 corone. Cea mai mare cantitate s'a cultivat în comitatele Torontal și Băzabodrog. Câștigul anual al unui cultivator singuratic a fost de 25 cor. 77 fileri (în Franția 193 corone).

**Incendiu mare în Baja.** Sâmbătă pe la amiază s'a escat un incendiu în orașul Baja în partea numită „*Szál'ásváros*“, și în scurt timp s'a înscins pe trei strade. Au ars cizmăzeci și două case de locuit și treizeci și opt clădiri economice. Focul a luat victimă și trei vieți omenești: a unui moșneag, a unei femei bolnave și a unui copilăș de un an și jumătate, cari suprinși în case au fost arși de vii. Abia pe la patru după amiază a putut fi localizat focul.

**Relaxări de dare pentru rugina grânelor.** Din cauză că în legile despre contribuție nu este prevăzută expres relaxare de dare pentru pagubele cauzate agricultorilor prin rugina grânelor, direcțiile financiare respingeau consecuent cererile de relaxare pe motivul acesta. Față de această reuniunea economică din comitatul Alba nu de mult a fost rugat pe ministrul de finanțe să schimbe acest us, ear' în sfera ei de activitate a îndemnat pe cei respinși cu asemenea cereri de relaxare, ca să recureza cauza la judecătoria administrativă. Astfel ajungând la judecătoria administrativă câteva recure de acestea, a enunțat acum de curând în o sentință de însemnătate principială, că pagubele cauzate în grâne prin rugină sunt a se considera întotmai ca și cele cauzate de grindină, secetă, etc. și formeză deci motiv de relaxare.

**Scoice otrăvitoare.** Prinselele Adelheid și Beatricea de Parma consumând scoice într'un restaurant din Pianere (Italia) s'au bolnăvit grav, întră simptome de otrăvire. Medicii au constatat că scoicele fuseseră stricate.

**Hoții de orașe mari.** Vinari noștea făptuitori până acum neeruați au fursat șiremele de telefon dintre Tő-ökbá'nt și Buda-örs (lângă Budapesta) de pe linie de 1200 metri. Ear' în Bud'pesta, pe bulevardul Andrássy, o pasăre bună a furat din buzunariul majorului D. Caliman (din România) portmoneul cu 680 franci.

**Corône eterne.** Intru vecinica odihnă a sufletului mult regretatului fost învățătoriu și diacon Nicolae Neamțu din Seliște, la fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru acuirea unei case cu hală de vânzare s'au dăruit din partea preștinilor răposatului, a nume Vasile Domșa protopresb., în Orăștie și Dr. Pavel Opriș, dir. gimn., în Brad, ambii câte 1 cor., și Victor Tordășianu, ref. cons., 3 cor., ear' pentru răposata Emilia Noreck, dl Mih. Haupt, a dăruit 1 cor.

**Napastă!** În Antalalva (lângă orașul Makó în Ungaria) în cursul clădirii unei fabrici de țigări s'a prăbușit Sâmbătă boltitura și a îngropat vre'o zece lucrători. Feciorul pălăriei și un lucrător au fost scoși de sub ruine morți, trei alți lucrători cu răni și contuziuni foarte grave, ear' ceilalți au scăpat cu răni mai puțin periculoase.

**O demonstrație a — flămânzilor.** Joi seară pe când publicul din Varșovia părăsea teatrul, o cătă mare de lucrători fără lucru adunați în fața teatrului au făcut demonstrație contra publicului, strigând: „Pe când noi n'avem nici cu ce să ne alinăm foamea, voi umblați la teatru și vă petreceți!” și luând atitudine tot mai amenințătoare. Numai cu mare greu au scăpat nescărmănați — cei sătui.

**O mamă nenorocită.** În Baja soția lui George Doskocsil culcându-și lângă ea copilul de cinci săptămâni, în somn a ajuns cu peptul peste fața copilului și l'a nădușit. Pe lângă jalea pentru omorirea mititelului prin ea însăși nenorocita mai are să stea și în fața legii, pantru omor comis din negrijă.

**Crucea sau stăua** după electro magnetica 86,967 B. R. a lui Müller, care este cunoscută în Ungaria într'egă, are pentru ziua de azi un document pe care îl publicăm aci în întregime: „Stimate dle Müller! Primește sincera mea mulțumită; umflătura soției mele s'a tras aproape de tot și chiar și durerile de spinare și de stomach și sgârșiturile la inimă se repetă tot mai rar. Te rog să-mi mai trimiți 4 aparate nr. 86,967 B. R. de câte 6 cor., căci omeni din al treilea sat mă rogă să le aduc astfel de aparate. Zsigalma. Cu adâncă stimă: Stefan Eödi, magasiner”. De aceea n'ai cuvinte ca să recomanzi în destul acest aparat tuturor celor ce sufer de reumatism, astmă, nedormire, dureri de urechi, nevralgie, bătăi de inimă, dureri de cap, de dinți, impotență, mâni și picături reci, epilepsie, slăbiciune, amețelă, tremur, friguri, influență, galbinare, sgârșituri de stomach, lipsă de poftă de mâncare, ischias etc., etc. Aparatul costă 3 fl., se află la dl Albert Müller în Buda-pesta, V. Vadsz-utca 42/V.

#### Posta redacției.

**Saldorf.** Scrierea am trimis-o respectivului care a dat anunțul spre publicare. El îți va răspunde la întrebările făcute. Ear' dacă nu-ți va răspunde, e semnul că nu reflectează la serviciile dale. Noi nu putem da nici o deslușire.

**Drui A. C. în Plopiș.** Zăriul v' merge de mult, însă, după cum ne-am convins, la adresă greșită. S'a făcut îndreptarea și în viitoriu îl veți primi regulat.

#### Teatru român în Sibiu.

Sâmbătă, 13 Maiu n. și Duminecă 14 Maiu n. se va da câte o reprezentație teatrală română în teatrul orășnesc din leo. Inceputul totdeauna la orele 7 și jumătate seara.

Se va juca Sâmbătă *Jean Marie*, dramă într'un act în versuri de And. Theuriet, tradusă de N. Tinc, și *Necinstiții*, dramă în 3 acte, de Girolamo Bovette, tradusă de *Aristița Romanescu*.

Regisor *Zaharie Bărsan*.

Duminecă apoi se vor juca piesele *Lăutarul din Cremona*, dramă într'un act de *François Coppée*, și *Trei pălării de dame*, comedie în trei acte și un prolog, localizată din franțuzește de *E. Fagure*.

Regisor *Zaharie Bărsan*.

Prețul locurilor în ambele seri e următorul:

Loge parterre, pentru 4 persoane 6 cor.  
Loge parterre, pentru 5 persoane 7-50 cor.  
Loge rangul I. pentru 4 persoane 8 cor. Loge rangul I. pentru 3 persoane 6 cor. Loge de onoare rangul I. 12 cor. Loge rangul II. pentru 4 persoane 5 cor. Loge rangul II. pentru 5 persoane 6-20 cor. Loc pe balcon, rândul I. și II. 3 cor. Loc pe balcon, rândul III.—V. 1-60 cor. Loc în cerce, 2 cor. Loc în stal, 1-50 cor. Loc în parterre, numerotat 1 cor. Loc de stat în parquet, 80 fl. Loc de stat în parquet pentru studenți și militari 60 fl. Loc pe galerie, numerotat I. rând 80 fl. Loc pe galerie, numerotat 60 fl. Galerie-entré 40 fileri.

Bilete se pot procura la librăria arhidiececană din loc și seara la casă.

#### Avis domnilor învățători!

De la Librăria arhidiececană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singurateice **6.60 cor.** plus porto 92 fileri.

## Tu

nu vei afla pentru îngrijirea pielii, în deosebi pentru delăturarea pișturilor și pentru a avea o coloră delicată a feții, un săpun mai bun și mai cu efect decât cunoscutul

**săpun din lapte de crin**  
al lui Bergmann (marca: doi băieți)

Bergmann & Co., Tetschen a/E.  
Se află de vânzare cu 80 fileri bucata, în farmacia „la urs” (piața mică), la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cismădiei și str. gușterii 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cismădiei), (99 b) 1-25 Carol Arz (str. cismădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner.

Am onorea a face cunoscut onoratului public, că în **1 April st. n. a. c.** am deschis un

## atelier de încălțăminte

în strada poplăcii nr. 3.

în care lucrez tot felul de încălțăminte. de la cea mai simplă până la cea mai fină, cum și reparaturi, pe lângă prețuri convenabile.

Absolvând mai multe cursuri de specialitate și având ocaziune a face o praxă de mai mulți ani în diferite ateliere mai însemnate atât de aici, cât și din alte orașe mai mari ale Ungariei, mă aflu în plăcută poziție de a corespunde tuturor pretențiilor privitoare la bransa mea.

Asigurând on. public de un serviciu deplin satisfăcător îl rog totodată pentru binevoitorul sau sprigin.

Sibiu, 1 April n. 1905.

Cu totă stima

**George Săsărman**

măstru pantofar.

[78] 6—10

## Drepturile, datorițele și responsabilitatea membrilor din direcțiune

## Drepturile, datorițele și responsabilitatea comitetului de supraveghiere

de

**Alfred Kormos**

directorul revistei „Magyar Pénzügy”

Traduceri autorizate de

**Constantin Popp**

funcionariu la „Albina” din Sibiu.

Se pot comanda de la **Librăria arhidiececană din Sibiu**, cea dintâi cu prețul de **3 cor.**, ear' cea din urmă cu prețul de **1-50 cor.**

La Librăria Tipografiei arhidiececane din Sibiu se află de vânzare:

## Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

**Tabela de materii:** Polunoștnița de toate zilele. — Polunoștnița Sâmbetei. — Rânduiala Utreniei — Ciasul dintâi, al doilea și al șeselea. — Rânduiala Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduiala Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba sfintei cuminecturi. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicienele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduiala Sinacsariului. — Bogorodicienele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe toate lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Vosresnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat **2 cor.**, legat în pânză **2 cor. 40 fil.**, legat în piele roșie cu copcii **4 cor.**

#### Sbór'al nopții negru flutur...

de M. Eminescu. — Romanță pentru voce și pian de A. Bena. Prețul cor. 1-50, porto 10 fl. Se capătă la Librăria archid.

#### \* T. Popovici \*

## 12 CÂNTECE DE ȘCOLĂ

pentru 2 și 3 voci

CUPRINSUL:

Caetul I, pentru 2 și 3 voci egale: 1. Rugăciune. 2. Cântec de primăvară. 3. Codrule frate de cruce. 4. Carul cu boi. 5. Ziua a apus. 6. Fetele casnice. 7. Tiganca. 8. Sunt fecior sdrăven. 9. Eu mă duc codrul rămane. 10. Imn ocașional. 11. Patru păstori. 12. Cântec la sf. Nicolae. Caetul II: Cântece pe 2 voci: 1. Rugăciune. 2. In ciresar. 3. Cântec de primăvară. 4. Imnul unirii. 5. Marș vânătoresc. 6. Astăzi sicriul. — Cântece pe trei voci: 7. Strugurel bătut de pără. 8. Cucule penă galbenă. 9. Vivat țera mea. 10. Imnul poporal. 11. Hora ostașilor. 12. Colindă.

PREȚUL fie-cărui caet 50 fl., plus 10 fileri porto

Editura Librăriei arhidiececane din Sibiu-Nagyszeben

## Cărți bisericești.

ACAFISTUL prea s. Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu litere latine, ed. 1898, legat simplu cor. 1-70, legătură mai frumoasă cor. 2-10, în piele roșie cor. 3-20, ediție de lux cor. 4 și cor. 5-20, peluche . . . 7-70  
AGHIAZMATAR, broș. . . 4—  
APOSTOLUL, lit. latine, ediție proprie 1900, broș. cor. 7, leg. în piele neagră cor. 9-50, leg. în piele roșie cor. 11-50, ediție de lux broș. . . 8—  
(se lăgă conform dorinței comandatorului).  
BIBLIA ILUSTRATĂ, litere cirile, Testamentul vechiu și nou, nelegată cor. 10, legată . . 20—  
CAZANIA, cu litere latine, broș. 6, leg. . . 10—  
CHIRIACODROMION, neleg. cor. 12, legat . . . 16—  
EVANGELIE, cu litere cirile, neleg. cor. 12, leg. cor. 20, fin legată cor. 33, în catifea roșie 112—  
EVANGELIE, cu litere latine, legată cor. 20, fin legată . . 33—

EVHOLGIU, cu lit. lat. (Molitvelnic), broș. cor. 8-80, legat 12-40  
HIROTONIER pentru sf. de preoți, litere cirile, leg. . . 4—  
LITURGIA sfântului Ioan Gură de Aur . . . 1—  
LITURGIILE sf. pâr. Ioan Crisostom, Vasile cel mare și Grigorie Teologul, broș. cor. 6, legat în pânză neagră cor. 8, fin broș. cor. 8, legat în piele 9—  
MINEILE pe 12 luni, în 12 volume latine, broș. cor. 130, leg. în piele roșie cor. 172. Se vind și în tomuri singurateice 1 volum broș. cor. 11, legat 14-50  
MOLITVELNICUL BOGAT, ciril, neleg. cor. 3-60, leg. cor. 5, fin legat . . . 6—  
OCTOICH MARE, ciril, neleg. cor. 20, legat . . . 26—  
OCTOICH MARE, latin, nelegat cor. 22, legat . . . 27—  
OCTOICH MIC, litere latine, ed. proprie, simplu legat cor. 1-60, în piele roșie cu copcii cor. 3-20, în piele neagră cor. 4, în piele chagrin cor. 5-20, legături mai fine la comandă.  
OROLOGIUL CEL MARE, ciaslov bogat, cu lit. lat. broș. 24, leg. 34—

CIASLOV (orologion), lit. latine, broș. cor. 2, leg. în pânză 2-40, legat în piele roșie cu copcii 4—  
PARACLISUL, Acaftistul și viața sf. mare mucenic Dimitrie . . 1-50  
PENTICOSTARIU, ciril, nelegat cor. 12, legat . . . 16—  
PENTICOSTARIU, latin, broș. cor. 8-80, legat . . . 12-40  
PSALTIREA, cu litere latine, broș. cor. 5-50, legată . . . 9—  
PSALTIREA, cu lit. latine, format mic, broș. 1-20, legată . 3-20  
RĚNDUIALA CHIROTONIREI NOULUI EPISCOP, de A. bar. de Șaguna, cu litere cirile, legată . . . 10—  
RĚNDUIALA LA SFINTIREA BISERICILOR, cir., neleg. cor. 3, leg. . . 4—  
TĂLCUL EVANGELIILOR, cir. broșurat . . . 2—  
TRIODUL CU STRAJNICUL, ciril, neleg. cor. 24, legat . 34—  
TRIODUL, latin, broș. cor. 22, leg. . . 27—

Se pot procura de la

**Librăria arhidiececană.**